

Kuusamossa keskusteltiin uraanin riskeistä

Kuusamon kaupunginvaltuustosalissa tiistaina käydyssä keskustelutilaisuudessa luennoinut ranskalainen Véronique Marchandier Réseau Sortir du Nucléaire -järjestöstä ja filosofian tohtori Anne Jäkäläniemi kertoivat perustietoa uraanista, säteilystä ja uraanikaivostoiminnan riskeistä.

Marchandier painottui esityksessään uraanikaivostoiminnan aiheuttamiin ongelmiin Ranskassa ja Nigerissä. Hänen mukaansa uraanikaivostoiminta on jättänyt pysyvät jäljet mm. Limousinin maatalous- ja matkailualueelle Ranskaan.

Riippumattomat tutkimustulokset kertovat, kuinka uraanikaivoksissa syntyy erittäin suuria määriä radioaktiivista kiinteää ja nestemäistä jätettä, joka sisältää myös myrkyllisiä raskasmetalleja. Lisäksi radioaktiivinen pöly ja kaasumainen radon leviävät ilmavirtojen mukana kauas. Riskinä on myös radioaktiivisten yhdisteiden vuotaminen vesistöihin ja pohjaveeseen ja sitä kautta leviäminen laajoille alueille, Marchandier totesi.

Suomen uraanikeskustelussa on väitetty, että kehitysmaissa uraania louhivat yhtiöt tekisivät asiansa paremmin länsimaissa. Marchandier kysyikin, miksi yhtiöt eivät jo nyt louhi uraania turvallisemmin ja puhtaammin kehitysmaissa?

- Suuremman voiton tavoittelun takia, vastasi Marchandier itse.

- Lisäksi modernikin

uraanilouhinta aina tuottaa radioaktiivisia jätteitä ja jätevesiä, vapauttaa voimakkaammin radonia sekä sisältää terveys- ja turvallisuusriskejä. Maailmalta ei ole mahdollista osoittaa yhtäkään uraanikaivosta, jossa ei olisi ollut ongelmia tai vuotoja. Siksi yhtiöt vain hakeutuvat alueille, missä olisi vähemmän ihmisiä vastustamassa kaivostoimintaa, korosti Véronique Marchandier ja jatkoi, että uraanitutkimukset tähtäävät kaivostoimintaan.

- Parasta olisi siten estää yhtiötä saamasta jalakaansa oven rakoon, sanoi Marchandier.

Tutkimukset jatkuvat edelleen

Tutkija Mika Flöjtin mukaan Polar Miningin Kouervaaran Lemmonlammen, Rukan Sivakkaharjun ja Käylän Juomasuon 1990-luvulla perustetussa kaivospiirissä oli löydetty korkeita uraani- ja toriumpitoisuuksia jo 1980- ja 1990-luvun kairaustutkimuksissa.

- Kairaustulokset on julkaistu GTK:n raporteissa ja väitöskirjoissa. Kairauksien tulokset olivat jo siten GTK:n tiedossa kun "kulta" kaivospiiriä perustettiin 1990 luvulla. Kuitenkin Rukan Sivakkaharjun ja Käylän Juomasuon kaivospiiriä markkinoitiin pelkästään kultana, eikä uraanista puhuttu paikallisille, ei edes silloin kun Käylän Juomasuolla aloitettiin koelouhinta-vaihetta, Flöjt totesi.

Australiailaisten omistaman Polar Miningin 2003 hankkima kaivospiiri on Flöjtin mukaan

aktiivinen ja siellä yhtiö on kesän aikana tehnyt jatkotutkimuksia.

- On muistettava, että kullan louhinta kulttuurialueella Rukan Sivakkaharjussa, Kouervaaran Lemmonlamella ja Käylän Juomasuolla aiheuttaisi louhittaessa vapautuvan uraanin ympäristö- ja terveysvaikutuksia Käylän Säkčilän alueelle, painotti Flöjt.

Paikalliset huolestuneita

Tilaisuuden keskusteluihin osallistui myös yrittäjä Ismo Hämäläinen, joka totesi Käylän tilanteen olevan vakava.

- Polar Miningin kaivospiiri Rukan Sivakkaharjussa ja Käylän Juomasuolla tulee olemaan ongelma alueen ihmisille ja mökkiläisille. Käylän kaivospiiriltä lähtee myös Hangaspuro, joka laskee suoraan Kitkajokeen, muistutti Hämäläinen.

- Kaivostoiminta on riski Kitkajokeelle, Säkčilän ja Käylän kyläläisille sekä luontaiseläimille. Se tulisi tutkia riippumattomien tutkijoiden toimesta, ei pelkästään kaivosyhtiön konsulttien toimesta. Alusta lähtien pystytään dokumentoimaan, että uraani oli jo 1990-luvulla tiedossa. Käylän ja Rukan kaivospiirit ovat käytännössä uraanikulta-kaivospiirejä - se on jo kaikkien ymmärrettävä. Paikallisten sumutus asiassa on loputtava, totesi Hämäläinen.

Jy
S
p
k
t

Reti
hun
päiv
Kar
varr
kan
etel
jait
Siik
pois
töst
ta 1
purl
nusi
kevi

Rak
tupa
eikä
tauk
pihaj

Kryp

4	18
8	8
6	8
17	8
20	1
20	1
6	17
17	8
14	8
2	18
1	8
18	18
18	20
3	16
10	8
18	19